

Силабус навчальної дисципліни
ОК 10 «Превентивна педагогічна робота в закладах освіти»

Галузь знань: **01 Освіта /Педагогіка**

Спеціальність: **012 Дошкільна освіта**

Освітня програма: **Дошкільна освіта**

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**

Курс: **3**

Семестр: **6**

Факультет	Дошкільної та спеціальної освіти
Кафедра	Дошкільної освіти
Викладач(-і)	ПІБ: Мельникова Ольга Миколаївна Посада: доцент кафедри дошкільної освіти E-mail: o.m.melnykova@udpu.edu.ua
Лінк на освітній контент дисципліни	https://moodle.dls.udpu.edu.ua/course/view.php?id=11881
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна обов'язкового компонента
Загальний обсяг дисципліни: кредити ЄКТС / години	3 кредити 90 год.
Обсяг дисципліни (години) та види занять	Денна форма: лекції (22 год.), практичні (22 год.), самостійна робота (46 год.).
	Заочна форма: лекції (6 год.), практичні (6 год.), самостійна робота (78 год.)
Політика дисципліни	Академічна доброчесність. Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності – сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Відвідування занять. Обов'язкове
Що будемо вивчати?	Загальні засади превентивної педагогічної роботи; теоретичні аспекти превентивної діяльності; методіку організації превентивної діяльності; особливості формування превентивного виховного середовища закладу освіти; інститути превенції відхилень у поведінці дітей.
Чому це треба вивчати?	Курс полягає у теоретико-методичному осмисленні виявлення, запобігання та обмеження асоціальних явищ, виокремлення причин дезадаптації серед різних соціальних груп та окремих осіб, забезпеченні умов для формування соціально-позитивної спрямованості особистості, а також зміні й вдосконаленні особистих якостей дитини з порушеннями поведінки і діяльності та створенні умов для розвитку потенційних можливостей таких осіб, активному залученні їх до участі в суспільному житті.
Яких результатів можна досягнути?	<p>ПР-01. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.</p> <p>ПР-05. Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї освіти та школи. . Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.</p> <p>ПР-06. Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.</p> <p>ПР-07. Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.</p> <p>ПР-10. Бути знайомим з програмою раннього втручання, розуміти можливості опори на нього в подальшій роботі з дітьми з особливими освітніми потребам.</p> <p>ПР-11. Бути знайомим з ознаками булінгу. Вміти використовувати прийоми попередження та протидії йому.</p> <p>ПР-17. Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне</p>

	педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно-і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.
Як можна використати набуті знання та уміння?	<p>КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства. техніки і технологій',. використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді.</p> <p>КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків мотивування людей до досягнення спільної мети.</p> <p>КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.</p> <p>КС-6. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально- етичних норм і правил поведінки.</p> <p>КС-8. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі й довкіллі та створювати безпечне освітнє середовище.</p>
Зміст дисципліни	<p>Загальні засади превентивної педагогічної роботи. Превентивна педагогіка як галузь педагогічного знання та її зв'язок з іншими науками. Основні цілі та завдання превентивної педагогіки як окремої галузі педагогічного знання. Об'єкт і предмет превентивної педагогіки. Базові і спеціальні поняття превентивної педагогіки. Міждисциплінарні зв'язки превентивної педагогіки з іншими галузями науки. Становлення і розвиток превентивної педагогіки як науки. Гуманістичні погляди М. Монтеня. Погляди Я. Коменського на прояв насильства в школі, придушення самобутності і оригінальності дитини. Ідеї превенції в педагогічній спадщині Дж. Локка, Ж.-Ж. Руссо. Ідеї превенції в педагогічній спадщині І. Гербарта, А. Дістервега на превентивну діяльність педагога. Внесок К. Ушинського в превентивну педагогіку. Ідеї превенції в педагогічній спадщині П. Лесгафта. Особливості превентивної діяльності в педагогічних системах А. Макаренка і В. Сухомлинського та ін. Методологічні засади превентивної педагогіки. Системний підхід в забезпеченні безперервності і логічної послідовності превентивного процесу. Суть превентивної виховної діяльності з точки зору діяльнісного підходу. Ціннісні установки особистості на певну діяльність і поведінку, які сприяють попередженню відхилень у її поведінці і діяльності. Роль педагогічної підтримки в попередженні асоціальної поведінки молоді. Психолого-педагогічна сутність превенції і превентивного виховання. Поняття превенції. Превентивне виховання дітей як педагогічна проблема сучасності. Мета і завдання превентивного виховання. Принципи побудови системи превентивного виховання. Теоретичні аспекти превентивної діяльності. Зміст і функції превентивної діяльності. Основні напрямки превентивної діяльності педагога. Принципи превентивної діяльності. Превентивна діяльність і моральне виховання особистості. Взаємодія і взаємозв'язок морального виховання і превентивної діяльності. Ключові структурні компоненти в змісті морального виховання. Основні моральні цінності, їх динамічність і емоційна насиченість. Роль превентивної педагогічної діяльності у формуванні моральних установок дошкільників.</p> <p>Зміст і методи виховання дітей у соціокультурному середовищі. Методика організації превентивної діяльності. Специфічні особливості організації процесу виховання дітей з соціальними проблемами. Цілепокладання і мотивація в системі превентивної діяльності. Педагогічна технологія і методи організації превентивної діяльності педагога. Відносини і педагогічна взаємодія в системі «педагог – вихованець» як умова превенції негативних вчинків дітей. Інтерактивні технології як чинник результативності превентивної діяльності з дітьми з відхиленнями у поведінці. Поведінкові відхилення у дітей. Психолого-педагогічні особливості дітей з поведінковими відхиленнями. Соціально-педагогічні детермінанти відхилень у поведінці</p>

	дітей. Попередження і подолання негативних проявів у дітей дошкільного віку. Превенція інтернет-залежності дітей і особливості прояву цього феномена. Засоби масової інформації як чинник соціалізації дітей дошкільного віку. Рання профілактика негативних проявів у поведінці дітей дошкільного віку. Формування превентивного виховного середовища закладу освіти. Сутність превентивного виховного середовища закладу освіти. Соціально-педагогічні детермінанти формування превентивного виховного середовища закладу освіти. Партнерська взаємодія в умовах превентивного виховного середовища закладу освіти. Основні ресурси формування превентивного виховного середовища закладу освіти. Моделювання превентивного виховного простору закладу дошкільної освіти. Сім'я як фактор зародження, розвитку і превенції негативних проявів поведінки дітей. Значення сім'ї як соціального інституту. Причини відхилень у поведінці дітей у сім'ї. Виховні функції сім'ї та типологізація позицій дитини в сім'ї. Стилі сімейних відносин. Соціальні фактори ризику, які негативно позначаються на реалізації функцій сім'ї і сприяють виникненню відхилень у поведінці дітей. Особливості формування негативних проявів у поведінці дошкільників, що зумовлені неправильними типами сімейного виховання. Інститути превенції відхилень у поведінці дітей. Роль закладу дошкільної освіти у попередженні відхилень у поведінці дітей дошкільного віку. Школа як інститут превенції відхилень поведінки у дітей.
Обов'язкові завдання	Здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти має виконувати практичні заняття, модульний та підсумковий контроль, ІНДЗ.
Міждисциплінарні зв'язки	Педагогіка загальна / дошкільна, психологія загальна / дитяча, психолого-педагогічна діагностика, здоров'язберігаючі технології в закладі освіти, соціальна педагогіка, соціальна психологія.
Інформаційне забезпечення (з репозитарію, фонду бібліотеки УДПУ та ін.)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Життєва компетентність особистості: від теорії до практики: наук.-метод. посібник / за ред. І. Г. Єрмакова. Запоріжжя : Центріон, 2005. 640 с. 2. Оржеховська В. М. Превентивна педагогіка : навч. посіб. Черкаси : Вид. Чабаненко Ю., 2007. 284 с. 3. Оржеховська В. М., Пилипенко О. І., Андрушак Л. І. Концепція освіти «рівний-рівному» щодо здорового способу життя серед молоді України. К., 2001. 21 с. 4. Оржеховська В. Про концепцію превентивного виховання дітей і молоді. Учитель. № 1–3. 2000. С. 12–13 5. Пихтіна Н. П. Профілактика негативних проявів у поведінці дітей. Тексти лекцій. Ніжин, 2012. 65 с. 6. Превентивна педагогіка : навч.-метод. посіб. для студ. спец. 012 Дошкільна освіта/МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; уклад. О. М. Мельникова. Умань : Візаві, 2022. 250 с.
Поточний контроль	Виконання практичних завдань і модульних контрольних робіт, ІНДЗ.
Підсумковий контроль	Екзамен

Розробник

Ольга МЕЛЬНИКОВА